

Notat utarbeidet av Seksjon Internasjonalt Samarbeid
Februar 2024

Prioriteringer for Codexarbeidet i 2024

Dette notatet inneholder informasjon om arbeidet i Codex Alimentarius Commission (CAC) og underliggende komiteer (omtalt som Codex). Formålet med notatet er å informere om pågående arbeid og vurderingene av dette.

Planlagte sesjoner i 2024 og litt om viktig arbeid

Codex Alimentarius Commission (CAC)

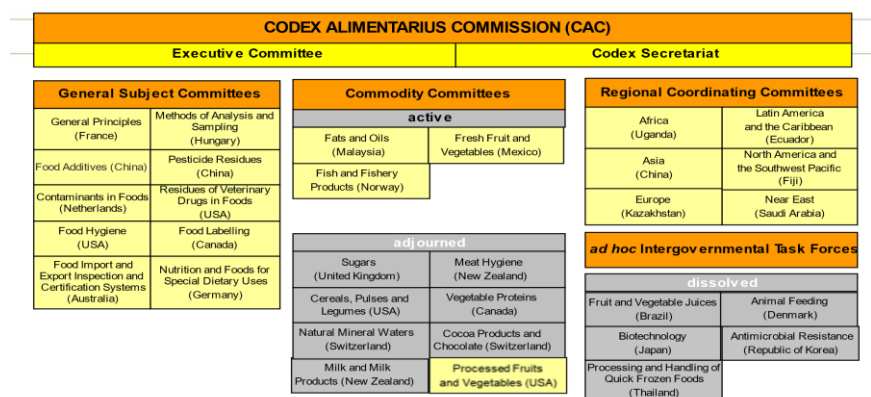
CAC er besluttsende organ og har til sammen 10 generelle og 4 aktive varestandard komiteer.

Norge har de siste tiårene fokusert innsatsen på de generelle (horisontale) komiteene og på de varekomiteene der vi har særskilte interesser (Fiskekomiteén og i perioder Komiteen for fett og oljer).

Komiteene har sesjoner med varierende tidsrom, mellom 12 og 24 mnd. Nå er det fire ulike måter å arrangere sesjonen på: kun fysisk, kun virtuelt, fysisk og med mulighet for virtuell deltakelse og fysisk med kringkasting. Det er også en mulighet for å jobbe via korrespondanse, noe vi benytter oss av for Fiskekomiteén. Vi utarbeider kommentert dagsorden og utkast til norske posisjoner, innhenter synspunkter fra interessenter, avholder formøter med interessenter og departementer og skriver referat fra sesjonene.

I 2023 deltok vi på 6 sesjoner i underkomiteene på områdene: kontaminanter, generelle prinsipper, analyser og prøvetaking, import/eksport, merking, ernæring og vi deltok på Kommissjonsmøtet. Vi leder også det pågående arbeidet i Fiskekomiteén med en revisjon av standarden for sardiner. Motoren i arbeidet i Codex er arbeidsgruppene, der hovedvekten av de faglige diskusjonene pågår. Vi har i 2023 ledet to elektroniske arbeidsgrupper: Inkludering av Calanusolje i Fiskeoljestandarden (under komiteen for fett og oljer) og en gjennomgang av samtlige Codex standarder for fisk og fiskeprodukter med hensyn på analysemetodene/undersøkelsene det refereres til (under komiteen for prøvetaking og analyse) og vi har deltatt i en rekke arbeidsgrupper.

Organisering

Mattilsynet

I 2024 skal det gjennomføres 14 sesjoner for de komiteer vi normalt deltar i, og en oversikt over disse sesjonene finnes i tabell I.

Tabell I - Codex kalender 2024				
Komite	Dato	Sted	Delta	Seksjon
Fats and Oils (CCFO 28)	19. – 23.2	Malaysia	x	Biologisk mattrygghet
Food Hygiene (CCFH54)	11. – 15.3	Kenya	x	Biologisk mattrygghet
Contaminants in Foods (CCCF17)	15. – 19.4	Panama	nei	Kjemisk mattrygghet
Food Additives (CCFA54)	22. -26.4	Kina	nei	Kjemisk mattrygghet
Methods for Analysis and Sampling (CCMAS43)	13. – 17.5	Ungarn	x	Virksomhetsstyring
FAO/WHO Coordinating Committee for Europe (CCEURO33)	27. - 31. 5	Tyskland	x	Internasjonalt samarbeid
Pesticide Residues (CCPR 55)	3. – 8.6	Kina	nei	Kjemisk mattrygghet
Import and Export Certification Systems (CCFICS27)	16. – 20.9	Australia	x	Internasjonalt samarbeid
Nutrition and Foods for Special Dietary Uses (CCNFSDU44)	2. – 6.10.	Tyskland	x	Kjemisk mattrygghet
Fish and Fishery Products (CCFFP36)	7. – 15.10	Virtuell	x	Biologisk mattrygghet
Host Country Norway - chair			x	Internasjonalt samarbeid
Residues of Veterinary Drugs in Foods (CCRVDF27)	21. – 25.10	USA	ja	Kjemisk mattrygghet
Food Labelling (CCFL48)	28.10. – 1.11	(Canada)	x	Biologisk mattrygghet
Codex Alimentarius Commission (CAC47)	November	Sveits	x	Internasjonalt samarbeid

De fleste komiteene har en lang agenda med stort spenn i de sakene som diskuteres og det er derfor viktig at vi har en oversikt over hva de viktigste sakene dreier seg om og hvilken betydning dette arbeidet har, både for Norge og globalt, dette er kort omtalt i tabell II.

Tabell II - viktig Codex arbeid i 2024	
Komite	
Codex Alimentarius Commission (CAC)	Alle saker fra underkomiteene sluttforhandles i dette møtet. Vi reserverer oss sammen med EU for grenseverdier som ikke er i samsvar med vårt regelverk og signaliserer dermed til andre land at vi ikke har egne risikovurderinger som ligger til grunn for våre grenseverdier (WTOs SPS avtale). Vi diskuterer administrative spørsmål herunder også Strategisk Plan og arbeidsformer.
Codex Eksekutivkomite (CCEXEC)	Vi deltar ikke i denne komiteen, men siden den gir føringer for de beslutninger som tas på kommisjonsmøtet, jobber vi sammen med de som deltar for Europa (representerer oss) i forberedelsene. Vi blir også spurt om råd i dette arbeidet.
Fett og oljer (CCFO)	Vi har sammen med næringen vært aktive med på å fremforhandle en standard for fiskeoljer, vi jobber nå med å endre denne standarden for å inkludere en spesifikk olje. Denne standarden er viktig for eksport av fiskeolje. Her jobber vi også sammen med næringen for å sikre at et spesifikt stoff tillates på listen over tillatte tidligere laster. Arbeidet går ut på å fremskaffe data som kan risikovurderes av JECFA (FAO/WHO risikovurderingsorgan).
Kontaminanter (CCCF)	Vi har mye data på forekomst av ulike stoffer i sjømat og kan gjennom deltakelse bidra til at det settes grenseverdier basert på best mulig datagrunnlag. Ved å delta i møtene fanger vi også opp kommende utfordringer som kan få betydning for Norge. Et eksempel er kommende JECFA vurdering av arsen . JECFA skal både se på de organiske og uorganiske forbindelsene og vi må vurdere behov for ytterligere data av organiske forbindelser i fisk. Tang og tare , hvor Norge er en stor aktør, kan bli et viktig tema de neste årene.

Tilsetningsstoffer (CCFA)	Vi har dessverre ikke hatt anledning til å vurdere arbeidet i denne komiteen, vi deltok sist i 2021. Tidligere har det vært jobbet med bestemmelser om tilsetningsstoffer i fiskevarestandardene, der har Norge et spesielt ansvar. Vi må spesielt følge med dersom det kommer mer arbeid som medfører revurderinger av bestemmelsene knyttet til fisk og fiskeprodukter. Utover dette må pågående arbeid vurderes når vi har fagkompetanse på plass.
Hygiene (CCFH)	Det arbeides med veiledning for kontroll med STEC ¹ . STEC er matbårne bakterier som forårsaker sykdom hos mennesker. De er assosiert med en rekke matvarer, med storfekjøtt, meieriprodukter og bladgrønnsaker og sporer høyt på listen. Norge er opptatt av at vår tilnærming der god hygienepraksis er viktigste metode for å forebygge STEC (bla ved å minimere bruk av vann ved slakting og gjennom god opplæring) blir ivaretatt i veiledningen. Dette er egentlig et godt eksempel på tilnærming i denne komiteen, der vi jobber for at våre tiltak ivaretas og at dekontaminering ikke er hovedfokus. Tilgang på rent vann og trygg bruk av vann er viktig og arbeidet med bruk og gjenbruk av vann har vi spesiell interesse av at kommer tydelig frem at kravet må gjelde vannkvalitet fremfor vannkilde, slik at overflatevann kan benyttes når det er trygt (spesielt viktig for Norge). Samtidig er det viktig å ikke innskrenke handlingsrommet i gjeldende regelverk med tanke på bruk av vannkilder. Det starter nå et arbeid knyttet til fisk- og fiskeprodukter og her er det viktig å ivareta våre interesser, slik at det ikke blir handelshindringer. Det er foreslått å revidere veiledningen for vibrio i sjømat . Alt som angår sjømat, må vi engasjere oss i slik at våre interesser ivaretas. Først og fremst for at det ikke skal legges utvidede krav på oss (i form av nasjonale særkrav i helsesertifikater).
Prøveuttak og analyse (CCMAS)	Norge leder et omfattende arbeid med oppdatering av analysemetoder i standardene for fisk og fiskeprodukter. Vi deltar også i diskusjonen om entydige kriterier for hvilken metode som skal velges i «dispute» situasjoner samt enhetlig estimering av måleusikkerhet og enhetlig bruk av måleusikkerhet ved vurdering av overholdelse (compliance/non-compliance) av varer som er viktig ifm. handel.
Rester av plantevernmidler (CCPR)	I denne komiteen har EU en vanskelig jobb med å sette på agendaen at risikovurderingene også skal ta miljøhensyn , som de anser som en legitim faktor i risikohåndteringen av plantevernmidlerrester. Her har Norge felles interesser med EU og bør være aktiv i diskusjonene, da EU står relativt isolert i denne saken.
Import og eksport (CCFICS)	Dette er en spesielt viktig komite og møteplass for Norge som diskuterer saker direkte knyttet til tilrettelegging for handel mellom landene. Arbeidet med veiledning knyttet til ekvivalens er viktig for forståelsen av elementer som inngår i handelsavtaler. Tekst man blir enige om sier også mye om landenes posisjoner knyttet til hva som skal til for å inngå handelsavtaler. Det er også en knytning opp mot SPS avtalen. Vi er i dialog med departementene i dette arbeidet. Dette har vært høyt prioritert av NFD. Når det gjelder arbeidet med matsvind , ønsker vi å oppnå en omforent global veiledning som vil lette dialogen mellom landene om matsvind. Matsvind er en global utfordring, og det kreves internasjonalt samarbeid for å bekjempe dette. I arbeidet med oppdatering av veilederen for sporbarhet er dette prioritert først og fremst fordi vi innledningsvis må sikre at det ikke uttrykkes forventning om at alle land skal ha tilgjengelig data for utveksling av sporbarhetsinformasjon over landegrensene gjennom hele kjeden (fra fjord til bord). Det er også initiert arbeid vi har stor interesse av som hvorvidt det er mulig å etablere en appelmekanisme når varer avslås ved grensen og standardisering av helsekrav i sertifikater.

¹ STEC - Shiga Toxin-Producing Escherichia coli

<p>Ernæring og mat for spesielle behov (CCNFSDU) (herunder nødmat, morsmelkerstatninger, mat for små barn)</p>	<p>Arbeidet med prinsipper for etablering av referanseverdier for næringsstoffer i mat til sped- og småbarn er viktig fordi det ikke finnes i vårt regelverk. EU har ikke utarbeidet noe her og referanseverdiene som Codex setter vil dermed bli retningsgivende for produkter på det norske markedet. Det er viktig at det etableres verdier som er i overensstemmelse med norske/europeiske forhold.</p> <p>Det samme gjelder for arbeidet som kan få betydning for tillatte tilsetningsstoff i barnemat. Her har vi sammen med EU en viktig kamp foran oss for å begrense tillatelsene. Det samme gjelder forslag om nytt arbeid med bruk av probiotika i næringsmidler og kosttilskudd, her ønsker vi ikke at dette arbeidet skal omfatte sped- eller småbarns mat. Her er det ulike posisjoner. Det kommer også inn forslag om godkjenninger av nye metoder for ingredienser i morsmelkerstatninger og at dette skjer i økende grad i EU/EØS, det er en utfordring at vurderingene ikke er harmonisert, her ønsker vi å delta i diskusjonene. Til slutt er arbeidet med fastsettelse av søtstoff i tilskuddsblandinger og metoder for fastsettelse under diskusjon, her har vi en sterk posisjon knyttet til at vi ønsker å få på plass metoder, for å redusere sukkerinntaket i befolkningen, spesielt i blandinger ment for små barn (søttsmak utvikles fra de er små).</p>
<p>Rester av veterinære legemidler i mat (CCRVDF)</p>	<p>Norge har initiert en vurdering av et lakselusmiddel og må være til stede for oppfølgingen av risikovurderingen og deretter etablering av en grenseverdi. Det er viktig for oss med en global verdi, for å hindre at norsk fisk blir stoppet ved grensekontroll. I denne komiteen har vi også initiert arbeid knyttet til ekstrapolering. Det er i norsk interesse at det mer effektivt kan settes flere grenseverdier og dermed at flere stoffer kan benyttes trygt. Dette arbeidet er pågående.</p>
<p>Merking (CCFL)</p>	<p>Flere saker av betydning for Norge, som det ikke er etablert EU regelverk på og som vi ikke nødvendigvis har de samme posisjoner som EU. For eksempel alkoholmerking og merking av tilsatt sukker. Annet arbeid er sterkt kompetansegivende som utarbeidelse av veiledning for bruk av advarselsmerking knyttet til allergener og prinsipper for bruk av bærekraftspåstander i merking.</p>
<p>Fisk og fiskeprodukter (CCFFP) Norge</p>	<p>Vi leder denne komiteen og styrer dermed dette arbeidet. Akkurat nå pågår en revisjon av standarden for sardiner, der det er forslag om å inkludere en ny art. Akkurat dette forslaget er ikke spesielt viktig for Norge, men for Filippinene som stiller forslaget er det viktig for å legge til rette for handel. Det er viktig at Norge fortsetter å lede denne komiteen, og det er NFD som utpeker chair.</p>